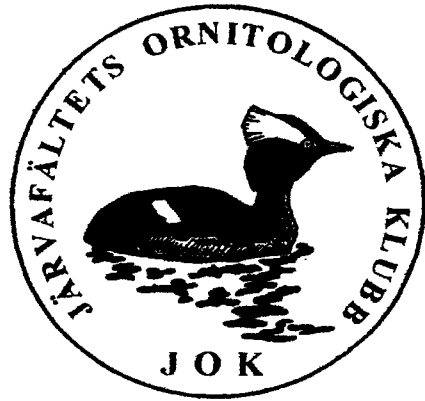

JOK-BLADET

4 - 2011

JOK 50 år

Text/innehåll där ej annat anges:
Olle Bernard (2011.11.20)
E-mail: olle.bernard@comhem.se
JOKs hemsida: jokhemsida.se

ARTRIKT FÅGELÅR PÅ JÄRVAFÄLTET

Under JOKs jubileumsår har vi tillsammans lyckats observera **trevligt många fågelarter** på Järva fältet. När detta skrivs (2011.11.20) har det observerats 192 arter på norra delen av Järva fältet vilket innebär att gällande årsrekord för detta område är tangerat.

Året är ju inte riktigt slut och visst skulle det väl vara trevligt, och en värdig slutpunkt på ett härligt jubileumsår, att kunna upptäcka ytterligare någon ny årsart och därmed få sätta ett nytt årsrekord (d v s minst 193 arter) för norra Järva fältet.

Jubileumsårets största rariteter på Järva fältet är **stäppvipa** (nionde fynde i landet), **tjockfot** (första fyndet i Uppland), **stäpphök**, **prutgås**, **svärta**, **myrsnäppa** och **kustsnäppa**.

RARITETSRIKT FÅGELÅR I UPPLAND

Uppland utgjorde under år 2011 förmodligen landets mest artspännande landskap och listan med rariteter som observerats i Uppland i år är imponerande lång.

Här följer några av alla de rariter som rapporterats i Uppland under år 2011:

Rödkindad sparv och **bruntrast** (båda arterna utgör **första fynd i landet**), **sibirisk trast**, **tjockfot**, **eksångare** och **bergstaigasångare** (alla fyra **första fynd i Uppland**), **amerikansk bläsand**, **videsångare**, **blåstjärt**, **sibirisk piplärka**, **stäppvipa**, **prärielöpare**, **svartvingad vadar-svala**, **brednäbbad simsnäppa**, **större** och **mindre skrikörn**, **lavskrika** och **mindre sumphöna**.

KALLELSE TILL ÅRSMÖTE 2012, se sida 2.

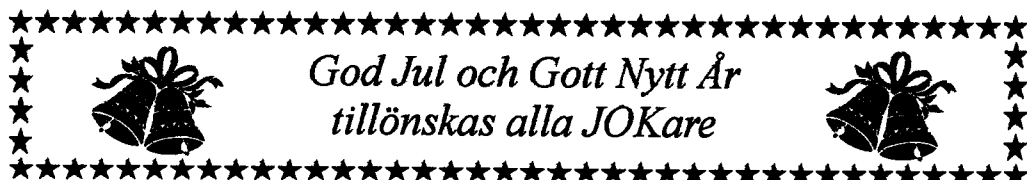
JOKs VÅRPROGRAM 2012:

Exkursioner; sidorna 19-21.

Innekvällar; sida 22.

I detta utskick ingår även JOKs **Medlemsförteckning**.

OBS! Inbetalningskort, gällande medlemsavgiften för år 2012, finns tryckt på sida 21 (= näst sista sidan) i detta JOK-blad.

KALLELSE TILL ÅRSMÖTE 2012

Härmed kallas till Järvafältets Ornitologiska Klubbs årsmöte för år 2012.

Tid: 2012-02-07, kl. 19:00

Lokal: Naturskolan, Väsby gård

Efter årsmötesförhandlingar följer en kavalkad över det gångna året på Järvafältet med bilder tagna av JOKs många duktiga fotografer.

Bildsammanställare och presentatör av JOKs år 2011 är Johan Wallin.

Läs mera om programpunkten i JOKs vårpogram som redovisas i slutet av detta JOK-blad, där innekvällarna presenteras på sida 22.

MEDLEMSAVGIFTEN FÖR ÅR 2012

I detta utskick är inbetalningskortet, gällande medlemsavgiften (50 kr) för år 2012, tryckt på sida 21 (= näst sista sidan).

Vid betalning är det viktigt att Du anger ditt namn och medlemsnummer.

Ditt medlemsnummer hittar Du i medlemsförteckningen för år 2011.

Är Du ny medlem anger Du helt enkelt "NY" som medlemsnummer.

Vi hoppas naturligtvis att Du även i fortsättningen vill vara medlem i JOK och i så fall önskar vi att Du betalar in medlemsavgiften så snart som möjligt, eftersom detta avsevärt underlättar arbetet för klubbens kassör och medlemsansvariga. Dessa befrias därigenom från det trista arbetet med att skicka ut påminnelser om medlemsavgiften.

OBS!

Har Du förlorat det bifogade inbetalningskortet (sida 21), går det lika bra att betala in medlemsavgiften (50 kr) med en vanlig postanvisning eller via internet på plusgironummer 580 132-9.

PS: Missa inte att skriva Ditt namn och medlemsnummer på postanvisningen, om detta betalningssätt nyttjas.

MEDLEMSFÖRTECKNING

I detta utskick ingår JOKs medlemsförteckning 2011.

JOKs medlemsförteckning är från och med 2011 kompletterad med medlemsnummer.

Detta nummer skall anges när du betalar in medlemsavgiften.

Om du upptäcker felaktigheter, eller känner till förändringar/kompletteringar, i medlemsförteckningen bör du kontakta Clas Cronlund (583 529 27) så att denna blir så korrekt som möjligt.

ÄNNU FLER NYA MEDLEMMAR HÄLSAS VARMT VÄLKOMNA TILL JOK

Antalet medlemmar fortsätter att öka i JOK, vilket naturligtvis är utomordentligt trevligt. I början av november bestod klubben av 490 medlemmar och nu är drömgränsen 500 medlemmar definitivt inom räckhåll.

Axelsson Curth, Kista
Leijonmarck Susanne, Järfälla

Rosmark Börje, Upplands Väsby
Torpo Lars, Järfälla

INNEKVÄLLAR HÖSTEN 2011

4/10 Indien- Lina Jansson och Peter Nilsson. Antal deltagare 47 st.
1/11 Uganda- Stig Holmstedt. Antal deltagare 53 st.

NYTT INNEKVÄLLSREKORD!!

Totalt besökte 202 medlemmar JOKs innekvällar under år 2011 och detta är första gången vi nått över den magiska gränsen 200 mötesdeltagare på ett år. Med fyra innekvällar innebär det således att vi snittade med alldeles över 50 deltagare/möte.

Tidigare högsta innekvällsiffra är från år 2010 och då mötte 196 medlemmar upp vid innekvällarna. Ett stort tack till Lena Radler och Johan Wallin som både fixat duktiga föredragshållare och det för många viktiga kaffet med tilltugg åt alla rekorddeltagare.

Ett tack även till Bengt Sundberg och Rikard Dahlén som ansvarat för möteslokalen.

Och visst är det väl synnerligen lämpligt att passa på att sätta nytt mötesdeltagarekord under JOK:s 50-årsjubileumsår.

GAMMALT JOK-MATERIAL

Efter ett tips från en av våra medlemmar har vi börjat inventera vad vi har i gammalt material i form av JOK-blad, månadslistor och annat som har med föreningens verksamhet att göra.

När vi får ett bättre grepp om vad som finns kommer vi att gå vidare med att se vad vi skall göra med detta. En tanke är att centralarkivera materialet på något sätt, så att detta skall finnas kvar som historiskt arkiv.

Om du har gammalt material hemma, som du känner att du skulle kunna lämna till föreningen, kan du höra av

dig till styrelsen via vår styrelsemejl styrelsen@jokhemsida.se och berätta vad du har.

JOK FIXAR KAFFET I NATURSKOLANS KAFÉ

Även denna höst ansvarade JOKare under två söndagar för serveringen vid det populära Naturskolekaféet vid Väsby gård.

JOKarna som fixade fiket åt många mycket nöjda fikagäster var:

Karin Callmer ("lagkapten"), Ulla Björkdahl, Gunta Dambekalns, Elisabeth Eklund och Orvar Fredriksson.

För att Naturskolekaféet skall kunnat hållas öppet under söndagarna erfordras ideellt föreningsarbete av den typ som JOKs och övriga medverkande föreningars representer ställer upp med.

JOK får för sin insats vid fiket mycket bra PR. Dessutom ger försäljningen en vinst som delas mellan de föreningar (Naturskyddsföreningen och Friluftsförbundet i Sollentuna och Södra Upplandskretsen av Svenska Turistföreningen), vilka helt ideellt ansvarar för kaféverksamheten.

Under våren 2012 kommer JOK att ansvara för Naturskolans kafé söndagarna 12/2 och 4/3.

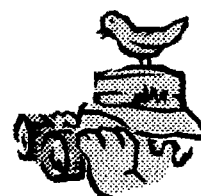

SÖNDAGSVANDRINGARNA

Under hösten ledde Bengt Sundberg som vanligt 4 st fågelvandringar på norra delen av Järvafältet.

Vandringarna lockade, trots att höstvädret ibland var mindre njutbart, ett imponerande antal deltagare ut i Järvafältets fågelrika marker.

Fågelvandringarna, som utgör ett samarbete mellan JOK och Sollentunas Naturskyddsförening, återkommer även våren 2012. Datum för dessa högtidsstunder framgår i JOKs program, sida 19 i detta JOK-blad.

NÅGRA PLUS OCH MINUS UNDER ÅR 2011

Nedan redovisas några personliga reflektioner över vad som upplevts som positivt (+) och negativt (-) på Järvafältet under det gångna året (d v s fram till mitten av november).

Detta är som sagt personliga reflektioner och du har alldeles säkert egen och kanske helt annan uppfattning om vad som upplevts som bra eller dåligt för fågellivet, JOK o s v under år 2011.

+

JOK har fyllt 50 och det är väl sällan som man firat en så aktiv och spänstig 50-åring.

20 st nya småvatten anläggs mellan norra Säbysjön och sydvästra delen av Ravalen.

I slutet av vintern 2010-11 kunde mer omfattande vass- och slyröjningsarbeten än normalt genomföras med maskin på Säby strandäng med tillhörande öar samt vid 30-meterskärrret.

Äntligen konstaterades Järvafältets första lyckade häckningen av årta (Säby strandäng).

Två nya arter upptäckta i området - tjockfot och stäppvipa. För tjockfoten var detta fynd nr 48 i landet och för stäppvipan fynd nr 9.

Lyckad fiskgjusehäckning vid Säbysjön.

Tangerat rekord för antalet brunandshäckningar (12 st) i Säbysjön. Även år 2010 konstaterades 12 st brunandskullar vid Säbysjön.

Järvafältets andra gråhägerhäckning konstaterades vid Råstasjön.

Bra häckningsresultat för skrattmåskolonierna vid Säbysjön och och framför allt vid Råstasjön.

Minst 3 st hornugglehäckningar i området.

JOKs egen fågel, svarthakedoppingen, häckade i år med två par på Järvafältet, båda paren vid Hjulsta vattenpark.

Övervintrande fjällvråk vid Tallebo. Arten övervintrar inte alltför ofta på Järvafältet.

Tredje fyndet av svärta och stäpphök, samt fjärde fyndet av myrsnäppa, på Järvafältet.

Sannolikt första höstobservationerna för området av forsärla och mindre flugsnappare.

JOKs medlemsantal fortsätter att öka och det är väl, som man brukar säga, bara en tidsfråga innan vi når "drömgränsen" 500 medlemmar.

Nytt innekvällsrekord - 202 deltagare vid JOKs fyra innekvällar år 2011.

-

Det fågelintressanta ruderatområdet vid affären Plantagen har under året minskat rejält och därmed också antalet fågelobservationer i detta område.

Något nytt ersättningsområde av samma karaktär har än så länge inte hittats eller skapats på Järvafältet.

Under hösten 2011 har tyvärr hittills i princip inga vass- och slyröjningsarbeten utförts på Säby strandäng eller i 30-meterskärrret.

Vi hoppas naturligtvis på att detta kan utföras innan vintern är över.

Inga flygga storlomsungar. Endast en mycket liten unge var synlig någon vecka i norra delen av Säbysjön.

Det fanns förhoppning om att övervintrande tretåig hackspett skulle stanna kvar i området och häcka, men detta har tyvärr inte kunnat konstateras.

Liksom under åren 2009 och 2010 har det inte heller i år konstaterats någon enda tornfalkshäckning på Järvafältet, vilket givetvis är trist. Antalet observationer av arten, även under häckningstid, har emellertid varit så många att man vågar tro att tornfalkar häckat någonstans på Järvafältet eller åtminstone relativt nära "vårt" område.

Ingen brun kärrhökshäckning i området vare sig i år eller under år 2010. Naturligtvis mycket sorgligt, eftersom en brunhökshäckning ofta gör sjöar som Säbysjön och Ravalen så mycket mer fågelintressanta.

Vi kan bara hoppas på att brun kärrhök återvänder som häckfågel på Järvafältet så snart som möjligt, helst redan nästa år.

Onormalt få tofsvipeungar sågs vid framför allt områdets våtmarker som Säby strandäng, 30-meterskärrret, Väsby sjöäng och Bögs våtmark.

Vi tvingades åter få notera ett dåligt år för områdets nötkråkor.

Dålig höstsamling av änder i Säbysjön. För näringsfattigt eller för havsörsrikt?

VINTERNS FÅGELMATNINGAR

Under slutet av oktober/början av november körde JOK igång med klubbens fågelmatningar söder om Säbysjön, norr om Ravalen och väster om Fäboda.

Samtliga matningar är placerade nära vägar och därmed lättillgängliga för såväl skådare som övrig naturintresserad allmänhet.

Matningarna vid Säbysjön och Fäboda anordnas helt i JOKs regi.

Matningen norr om Ravalen utgör ett samarbete mellan Sollentuna kommun och JOK.

Liksom tidigare kommer JOK att med pengar ur klubbkassan främst satsa på att köpa in solrosfrön till matningarna. Vi kommer också att försöka införskaffa större talgbitar från något charkuteri.

För att de aktuella fågelmatningarna skall fungera lika bra som under tidigare vintrar, är det givetvis mycket värdefullt om matningarna stöttas med kompletterande fågelmatbidrag i form av solros- och viltfågelfrön, talgbollar, nötter, bröd, frukt, ostrester o s v.

Under vintern 2010-11 köpte JOK fågelmat, för minst 7000 kr.

Den totala kostnaden, för att hålla igång våra fågelmatningar, var i praktiken betydligt större eftersom många av klubbens medlemmar varit mycket generösa med att fylla på matningarna. Under föregående vinter erhöll JOK dessutom en hel del matningspengar från er medlemmar, vilket givetvis är mycket uppskattat.
Stort tack för detta.

Du, som kanske t o m tycker att klubbens medlemsavgift är några kronor för låg, får gärna sätta in ett litet fågelmatningsbidrag på JOKs plusgirokonto (580 132-9) i samband med att du betalar in medlemsavgiften för år 2012. Dessa extrapengar kommer att nyttjas vid våra fågelmatningar, som tyvärr tenderar till att bli allt dyrare för varje år.

Även i föregående JOK-blad, som kom ut i mitten av september, fanns en notis om "sponsring" av JOKs fågelmatningar. Denna lilla "vädjan" bidrog till att närmare 2000 kronor redan kommit in på JOKs plusgirokonto. En suveränt bra respons från er medlemmar och givetvis ett stort tack för dessa matningspengar, vilka kan medverka till att vi kan få behålla klubbens låga medlemsavgift (50 kr) ytterligare något år.

JOK har skyltat upp matningarna med SNF:s trevliga fågelplansch "Vinterfåglar". Tyvärr behåller denna plansch inte färgerna mer än 1-2 säsonger, vilket upplevs som en aning trist, eftersom nya planscher och inplastning av dessa inte är helt gratis.

Har du frågor, kommentarer eller idéer angående JOKs fågelmatningar bör du kontakta de matningsansvariga:

Tommy Carlsson, Anders Lindberg och Olle Bernard (Säbysjön).

Björn Wester och Bo Hallman (Fäboda).

Mats Weiland och Rikard Dahlén (Ravalen).

MINK-NYTT

Under vintern 2010-11 fångades inte en enda mink in i de två slagfällor, som JOK sedan många år tillbaka assisterat Järfälla kommuns viltvårdare med kontrollen av.

Hittills har undertecknad inte fått in enda rapport om att någon sett minkar vid Säbysjön under hela år 2011. Detta betyder naturligtvis inte att Säbysjön skulle vara helt befriad från mink. Dit når vi nog aldrig, inte ens om vi sätter ut hundratals minkfällor, eftersom minkar vandrar för att söka nya lokaler där de kan etablera och föröka sig.

I månadsskiftet oktober-november sattes åter de två minkfällorna ut vid 30-meterskärret och fram till mitten av november har två minkar redan fångats i dessa fällor.

BÄVER-NYTT

Även denna vinter ser det ut som att en bäver (eller flera) har bestämt sig för att försöka övervintra vid Ravalen. Hyddan, som tidigare utnyttjats för övervintring, har bättrats på och vinterföda har släpats ner i Ravalens vatten. I samband med Järfälla kommuns provfiske i Säbysjön (augusti) upptäcktes från båt något som uppfattades vara en bäverhydda på sjöns västra sida - utanför det s k Tånglötskärret.

VILDSVINS-NYTT

Än så länge har inga vildsvin etablerat sig på Järvafältet.

I Järfälla kommun finns för närvarande minst 13 st vildsvin, men dessa tycks vara tämligen stationära vid Mälaren (Görvälnområdet). I Sollentuna kommun (Järvafältet) finns för närvarande inga vildsvin.

VASS- OCH VATTENVÄXTRÖJNING VID RÅSTASJÖN

Solna kommun fortsatte under hösten med den vass- och sjöröjning som inleddes under sommaren vid Råstasjön. Det är givetvis mycket bättre att genomföra denna typ av arbeten på andra tider än under häckningstid och därför hoppas vi på att man i framtiden förlägger dessa insatser till perioden höst-vinter. Arbetet, som utfördes med en sjögående maskin, har som målsättning att bromsa igenväxningen av sjön och att samtidigt skapa klarvattnetor.

Med maskinens hjälp avlägsnades dessutom vass på vissa av sjöns strandzoner med syftet att försöka anlägga strandängar/våtmarker

I Solna kommuns arbete vid Råstasjön ingick också att röja de ytor där sjöns skrattnåskoloni brukar gilla att bosätta sig.

Under de senaste vintrarna har JOK-are avlägsnat vass för att gynna skrattnåsar och detta har säkert bidragit till att Råstasjön numera har en ca 500 par stor skrattnåskoloni.

BLÖTÄNGEN (SOLNA)

I tidningen "Mitt i Kista" presenterades i början av oktober Blötängen, belägen i Solna kommun nära Igelbäcken och mitt emellan tunnelbana/järnväg och motorväg E4.

Sedan Blötängen anlades vintern 2009 har antalet våtmarksfåglar ökat markant i området. Solna kommun planerar att underhålla våtmarken, genom att avlägsna vattenväxter, så att

inte Blötängen och den närbelägna Igelbäcken växer igen. Detta arbete kommer att genomföras både manuellt och med hjälp av maskiner.

Dessutom försöker man införskaffa kor, som skall beta av det aktuella området.

I dag nås Blötängen från Järvastaden eller från en gångbro över Järnvägen vid Överjärva gård.

PLANERADE/PÅGÅENDE NATURVÅRDSARBETEN

Säby strandäng och 30-meterskärret
JOK planerar att utföra den traditionella vassröjningen på Säby strandängs öar (11/2) samt om så erfordras komplettera vassröjningen på fastlandet.

Järfälla kommun har lovat att försöka medverka, kanske med maskinella insatser, så att det mesta av vassen kan röjas bort.

Eftersom det just nu finns rejält mycket vass som skall avlägsnas, både på öarna och på fastlandet, får vi hålla tummarna för att vintern kommer att bjuda på riktigt säkra isar.

Förhoppningsvis kan underhållsarbete utföras vid 30-meterskärret även under denna vinter.

Säby strandängs tillgänglighet förbättras
Arbetet med att underlätta så att personer, med olika typer av handikapp, kan skåda fågel vid Säby strandäng fortsätter.

De nya vilplatserna, utefter vägen ned till lokalens norra obsplats, har liksom obsplatsen utrustats med bänkar.

Ett staket som skall skydda besökare mot "nyfikna" betande djur håller på att sättas upp utefter vägen ner till den norra obsplatsen.

Säbysjöns fågeltorn

De fågelplanscher som iordningställdes för Säbysjöns fågeltorn blev tyvärr inte klara i så god tid att det kändes meningsfullt att montera upp dessa under fjolåret.

Planscherna, med fågelbilder fotograferade av JOKare, skall förhoppningsvis finnas på plats lagom till att sjöfågeln anländer till Säbysjön.

Småvatten

Arbetet med att utföra de 20 småvatten (belägna mellan norra Säbysjön och sydvästra delen av Ravalen) som beskrevs i föregående JOK-blad pågår för fullt. Arbetet verkar gå bra och bör kunna bli klart under hösten/vintern.

Väsby sjöäng

För att under somrarna kunna behålla vattnet i Väsby sjöäng på en för t ex smådoppingar och ånder acceptabel häckningsnivå finns planer (tidigare beskrivna i JOK-bladet) att komplettera sjöängen med ytterligare en reglerbar damm. Denna skall anläggas vid lokalens södra del, dvs den del som sträcker sig in i Barsellpasset. I planeringen finns även att utföra sk underhållsarbete, typ bearbetning av strandzoner.

Ravalen

I planeringen av vinterns arbeten ingår vassröjning mellan Ravalen och Bögs våtmark. Även rensning vid sjöns utlopp finns med i planeringen.

Älgkärrstippen

I planeringen finns att slyröja vid Älgkärrstippens topp. Detta för att förbättra utsikten, som delvis håller på att försvinna.

INBJUDAN TILL VASSRÖJNING DEN 11/2 2012

Även denna vinter kommer JOK att försöka avlägsna så mycket vass och sly som möjligt på Säby strandäng med tillhörande öar. Syftet med JOKs arbete är att bl a skapa allra bästa förutsättning, så att Säbysjön skall få behålla en av landets större skrattmåskolonier. Med en bibehållen skrattmåskoloni vid Säby strandäng gynnas dessutom flera andra arter av områdets sjö- och våtmarksfåglar.

Arbetet består liksom tidigare att med liar och saxar avlägsna den växtlighet som tyvärr varje sommar frodas ute på skrattmåskolonins öar. För att göra JOKs insats framgångsrik är det naturligtvis önskvärt att så många som möjligt har tid och lust att ställa upp vid detta viktiga naturvårdsarbete.

Uppslutningen vid JOKs vassröjning har hittills varit imponerande och glädjande stor och en stark förhoppning är naturligtvis att det stora intresset består.

JOKs insats kan vara avgörande för att vi skall få behålla lokalens intressanta fågelfauna.

JOK får som vanligt att låna liar från Järfälla kommun. Dessutom äger JOK fyra st liar som skall användas vid denna typ av verksamhet.

Påminnelse och information om bl a isförhållandet inför JOKs naturvårdsdag på Säby strandäng presenteras på JOKs hemsida ("Anslagstavlan"), då den "stora dagen" närmar sig.

EXTRA RÖJNINGSDAGAR VID SÄBY STRANDÄNG

I likhet med de senaste vintrarna planerar JOK att försöka genomföra några extra vassröjningsdagar vid Säby strandäng.

Dessa insatser utgör en viktig komplettering till JOKs stora vassröjningsdag (11/2), och brukar visa sig vara värdefulla för att vi skall nå ett gott resultat vid strandängen.

PS 1: Det är givetvis mycket värdefullt att du, som endast har möjlighet att medverka under en kortare del av röjningsdagen, ändå försöker hinna med och bidra med ett lite mindre arbetspass på strandängen.

Ingen av oss orkar stå och lia flera timmar i sträck, och därför krävs avbytare vid verktygen, för att vi skall klara av att nå det goda resultat som vi eftersträvar.

PS 2: JOK bjuder som vanligt på korv som vi tillsammans grillar över öppen eld.

Frågor angående vassröjningen kan ställas till Olle Bernard tel: 580 37 257, 070 340 5883.

*Väl mött på Säby strandäng
lördagen den 11/2 2012.
Arbetet startar kl 9 och
beräknas pågå fram till ca kl 13.*

Information med tider o s v för dessa "Extra vassröjningsdagar" annonseras på JOKs hemsida ("Anslagstavlan").

Är du intresserad av, och önskar medverka vid dessa extra vassröjningsdagar, får du gärna kontakta Olle B; tel: 580 37 257, 070 340 5883.

JOK-doppingen,
som klisterdekal,
kan fortfarande köpas av
Karin Callmer, Olle Bernard,
Roland Jarvad och Mats Weiland.
Pris: 20 kr/st

30-METERSKÄRRET ETT SMULTRONSTÄLLE

Under slutet av sommaren kontaktades JOK-bladets redaktör av Niklas Aronsson (Göteborg), nybliven redaktör för Sveriges Ornitologiska Förenings medlemstidskrift "Vår Fågevärld". I sin nyskapade version av "Vår Fågelvärld" hade Niklas beslutat sig för att på en sida i varje nummer presentera det som han valt att kalla för ett smultronställe. Det första smultronstället som presenterades i denna serie var Pauviken på Gotland och som nummer två meddelade Niklas en något överraskad undertecknad att han tyckte 30-meterskärret skulle platsa.

Eftersom det inte plockats så särskilt många smultron vid 30-meterskärret, bara en hyfsad mängd med champinjoner, var det nog inte därför VF:s redaktör utsett lokalen till ett smultronställe. Det måste nog ha något med fåglar och fågelskådning att göra, även om inte alla skådarkar vid kärret platsar i de ornitologiska historieböckerna.

Undertecknad ombads att skriva en text om 30-meterskärret, som dock bara fick omfatta ca 30 textrader. Detta visade sig vara besvärligare än vad jag räknat med. Det begränsade radantalet ville liksom inte räckas till för att berätta om 30-meterskärrets fåglar, storlek, läge och hur kärret fått sitt unika namn. Inte heller om kärrets restaurering med dämme som reglerar vattennivån i kärret och Säbysjön, inte om närheten till Säbysjön och om fågelrestaureringen och inte heller

om den lättillgängliga mötesplats lokalen utgör för många JOKare och många andra skådare. Hur jag än försökte omforma och banta min text gick det inte att minska ner den till "bara" 30 rader. 30-meterskärret krävde liksom så betydligt mycket mer.

Till slut gav jag upp och skickade iväg mitt textförslag, vilket innehöll minst 50 textrader till VF-redaktören, med uppmaningen att han fick stryka den text, som han bedömde vara minst intressant för VF:s läsare.

VF:s redaktör arbetade om mitt textmaterial, så att detta passade i den mall som han skapat för presentation av smultronställen i VF.

I nummer 5/2011 presenterades smultronstället 30-meterskärret med en nedbantad text, som kompletterats med två st bilder visande 30-meterskärret vid högvatten och lokalens hittills allra raraste gäst stäppvipa.

Eftersom alla JOKare inte är med i SOF, och därmed inte har tillgång till tidningen "Vår Fågelvärld", redovisas texten om smultronstället 30-meterskärret i detta JOK-blad. Här väljer undertecknad att presentera den oavkortade, och därmed mer innehållsrika text som skickades till VF om smultronstället 30-meterskärret.

Text med kursiv stil fick ej plats i VF och om man jämför med artikeln i VF, ser man att delar av min förslagna text omformats/avkortats.

Det bör nämnas att samtliga förändringar i min text godkändes av undertecknad innan artikeln publicerades i VF.

30-meterskärret – större än du tror

På Järvafältet, som omfattar en stor del av västra Storstockholm, bor och arbetar flera hundra tusen människor. Trots den fortfarande pågående exploateringen av området, kan detta erbjuda välbevarad natur, som numera är reservatsskyddad.

I Järvafältets naturreservat ligger 30-meterskärret och detta i den del av Järvafältet som är beläget längst ut (ca 2 mil) från Stockholms city.

Innan Järvafältet på allvar började bebyggas, under andra hälften av 1900-talet, användes delar av fältet för militär verksamhet och då nyttjades 30-meterskärret ofta som övningsområde vid målskjutning med tyngre vapen. Varför heter det 30-meterskärret är en ständigt återkommande fråga. Namnet uppstod då militären byggde en skyddsbunker ett stycke ut i kärret.

För att genomföra detta bygge anlades en väg dit och denna väg döptes till 30-metersvägen eftersom den blev cirka 30 meter lång. Kärret kom därefter att kallas för 30-meterskärret, ett namn som framför allt vi fågelskådare fortsatt att nyttja.

30-meterskärret, som ligger i Järfälla kommun, är ungefär 300 meter brett och 700 m långt, vilket således är betydligt större än vad kärrets namn antyder.

Under 1990-talet restaurerades kärret, som hade växt igen efter att den militära verksamheten upphört. I dag tjänstgör en grupp med ca 50 st Highland-Cattlekor som naturvårdsarbetare på kärrets numera öppna ytor.

Igelbäcken, som passerar genom 30-meterskärret, utgör den närbelägna Säbysjöns utlopp.

I bäcken finns ett dämme, vars huvuduppgift är att reglera vattennivån så att bl.a. fågelfaunan gynnas vid Säbysjön och sjöns våtmarker 30-meterskärret, Säby strandäng och Finnängen.

Våren utgör den bästa perioden för 30-meterskärret som fågellokal. Den då höga vattennivån skapar stora klarvattenytor, där svanar och änder gärna väljer att rasta. Dessutom kan man sitta på första parkett och studera fiskgjusar, då dessa "plockar" upp lekande gäddor ur kärret. Lite längre in på våren, då kärrets vattennivå sänkts något, rastar många vadare här.

Under hösten är det relativt populärt att sträckskåda vid kärret, som givetvis inte kan mäta sig med mera välkända sträckskådningslokaler. Vissa dagar är dock antalet förbisträckande rovfåglar trevligt många.

Nära 30-meterskärrets parkering, som även utgör parkeringen för ett besök till Säbysjöns fågeltorn, anordnar Järfälla kommun varje år en skådfågelrestaurang. Där odlas solrosor och säd som ej skördas, utan lämnas kvar som mat åt övervintrande fåglar.

I skådarkretsar blev 30-meterskärret riksbekant i början av år 2009 och detta på att Sveriges första gulbrynade sparv gästade Järvafältets

"CLASSE" UPPTÄCKTE EN NY ART FÖR SVERIGE

Lördag förmiddag den 12/11 upplevdes som en allmänt typisk och gråtrist novemberdag vid t ex 30-meterskärret. Ungefär kl 12 lystes den gråa dagen plötsligt upp när vi fick ett BMS-larm om att det fanns en stationär bruntrast vid Säbyholms naturbruksgymnasium, beläget nära Låssa kyrka i Bro kommun, dvs inte så långt (bara 15 km fågelvägen) från Järvafältet. Rapportör och upptäckare var JOKs "egen" Clas "Classe" Cronlund.

"Classe" hade, vid ett besök på samma lokal helgen innan, observerat en fågel som han inte fick tillräckligt bra obs på för att kunna arta. Med skådfacit i hand, och dessutom ett mindre men tillräckligt bra foto för att känna igen denna fågel, är man övertygad om att det var bruntrasten som "Classe" redan då såg i det aktuella området.

Den rara gästen vid Säbyholms naturgymnasium förvandlade den gråa lördagen 12/11 till en dag med en så intensivt lysande aura, som bara

Ornitologiska Klubbs (JOK:s) fågelmatning, vilken är belägen i kärrets omedelbara närhet.

År 2011 har varit ett riktigt spännande år vid 30-meterskärret. I början av april rastade en grupp med 7 st mindre sångsvanar här, och lite längre fram under våren hördes både spelande dubbelbeckasiner och kornknarrar. I mitten av maj sträckte en ung stäpphök på låg höjd över kärret.

Årets höjdare vid 30-meterskärret är givetvis den stäppvipa (nionde fyndet av arten i Sverige) som rastade här den 27-28/6.

Bland rariteter som tidigare observerats vid 30-meterskärret finns amerikansk kricka, sträckande större skrikörn och större piplärka samt rastande taigasångare.

Fågelskådning utgör för många också en stor del av social gemenskap och för detta fungerar det lättillgängliga 30-meterskärret utomordentligt bra. Efter en måttligt bra fågeldag vid kärret brukar vi JOK:are ibland lite skämtsamt säga, att idag var det nog flera skådare än fåglar vid "30-meters".

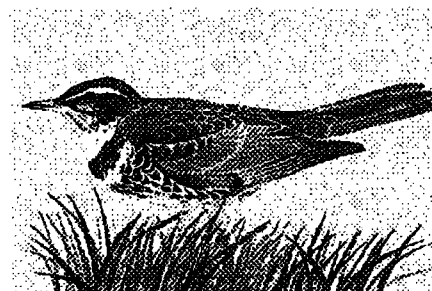
Välkommen till Järvafältet för att skåda fågel och delta i gemenskapen vid bl a 30-meterskärret.

Sveriges första bruntrast kan skapa. Och dessutom upptäckt av en JOKare.

Bruntrasten visade sig vara tämligen stationär på lokalen under nästan en vecka och den valde att återkomma till samma bärträd (en rönnbärsapel med asiatiskt ursprung) för att proviantera.

Stort grattis till "Classe"!

Nu vet alla att han klarar av att upptäcka en bruntrast så nu "kräver" vi i JOK en snabbrepris, men då får bruntrasten gärna vara på Järvafältet.

SKADAD SPARVUGGLA

Den 11/9 upptäckte en husägare i Barkarby kyrkby en fågel sittande på marken mellan kyrkbyn och Tallebo. Personen kontaktade Tommy Carlsson och berättade om fågeln, som enligt upptäckaren bedömdes vara en rovfågelunge med skadad vinge. Tommy och undertecknad åkte till kyrkbyn och där kunde vi konstatera att den skadade fågeln var en sparvuggla. Fågeln ena vinge hängde ner och sparvugglan kunde inte flyga. Vi tog kontakt med Viltjouren på Ekerö och därifrån fick vi det trista beskedet att det sannolikt inte fanns mycket att göra utan det bästa var nog att avliva uggan. Detta svar var inte riktigt vad vi önskat få höra. Ett alternativ var att åka in till Roslagstulls djursjukhus på Valhallavägen, för att få uggans vinge röntgad och därmed få veta hur allvarlig skadan var. Eftersom Tommy arbetar inne i City tog han med sig sparvugglan, placerad i en kartong, på bussen för att lämna in den till djursjukhuset på morgonen den 12/9.

Där röntgades sparvugglans vinge och då konstaterades till all lycka att det inte fanns någon fraktur på vingen.

Under förmiddagen den 13/9 överfördes den enligt uppgift då relativt pigga sparvugglan till Viltjouren på Ekerö, men trots vård och handmatning dog tyvärr sparvugglan här samma dag. Givetvis mycket sorgligt, eftersom vi hade hoppats på att få kunna sätta ut en frisk och pigg sparvuggla vid t ex Hästa klack, vilket är relativt nära den plats där den hittades.

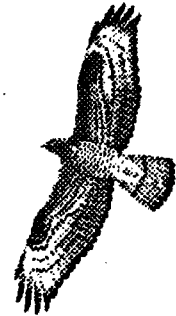
Det enda positiva i denna historia, som fick ett önskat tråkigt slut, är ju att vi fick veta att det finns sparvugglor på Järvafältet.

MÅNGA STRÄCKANDE UNGA BIVRÅKAR

Vid höstens bevakning av sträckande rovfåglar över Järvafältet observerades betydligt flera unga sträckande bivråkar (1K-fåglar) än normalt. Från obsplatserna vid Fornborgsberget och 30-meterskärret sågs under hösten 15-20 st sträckande unga bivråkar.

Naturligtvis är det mycket positivt att denna rödlistade art haft ett riktigt bra häckningsår. Bivråkar bedöms även i år ha häckat med 1-3 par på norra delen av Järvafältet.

FÅ NÖTKRÅKOR ÄVEN I ÅR

Under de senaste höstarna har antalet observerade nötkråkor på Järvafältet varit sorgligt få. Under den gångna hösten observerades nötkråkor vid totalt 5 tillfällen på norra Järvafältet och vid 3 tillfällen på områdets södra del. Vid inget av dessa tillfällen sågs mer än en enda nötkråka. Nötkråkornas nedgång i området, vilket uppmärksammades redan hösten 2009, tycks tyvärr bestå.

Vid några tillfällen under det senaste decennierna har vi noterat lika omfattande nedgångar för arten. Efter varje sådan nedgång har nötkråkorna hittills, efter några år, åter lyckats bygga upp populationen ganska så bra på Järvafältet.

Det är dock svårt att förtränga känslan av att nötkråkan, som är en rödlistad art, är på väg att gå förlorad som häckfågel på Järvafältet.

DET TOTALA ANTALET OBSERVERADE ARTER FÅGLAR PÅ JÄRVAFÄLTET

267 arter har observerats på hela Järvafältet t o m 15/11 2011 .
260 arter har observerats på norra delen av området t o m 15/11 2011.

INGEN HÄCKNING AV BRUN KÄRRHÖK OCH TORNFALK

Även i år saknas häckningar av två av områdets tidigare normalt häckande rovfåglar.

Brun kärrhök har emellertid observerats nästan dagligen vid Säbysjön under häckningstid men något häckningsförsök noterades dock ej. Vid något tillfälle sågs spelflygande hane och hona vid Säbysjön men någon häckning blev det inte i år. Förhoppningsvis sker detta nästa år. Den senaste bruna kärrhökshäckningen på Järvafältet genomfördes 2009.

Under år 2011 rapporterades **tornfalk** betydligt mer ofta under häckningstid jämfört med år 2010. Dock upptäcktes ingen häckning på Järvafältet. Under slutet av sommaren uppehöll sig unga tornfalkar vid bl a 30-meterskärret och vi kan väl ändå våga hoppas på att dessa är födda på Järvafältet eller åtminstone relativt nära detta område.

Den senaste tornfalkshäckningen på Järvafältet genomfördes 2008.

Bruna kärrhökshäckningar på Järvafältet under 2000-talet.

- 2000- 1 par vid Säbysjön.
- 2001- 1 par vid Säbysjön.
- 2002- 1 par vid Säbysjön och 1 par vid Ravalen.
- 2003- 1 par vid Säbysjön och 1 par vid Ravalen.
- 2004- 2 par vid Säbysjön och 1 par vid Ravalen.
- 2005- 1 par vid Säbysjön och 1 par vid Ravalen.
- 2006- 1 par vid Säbysjön och 1 par vid Ravalen.
- 2007- 1 par vid Säbysjön och 2 par vid Ravalen.
- 2008- 2 par vid Säbysjön.
- 2009- 2 par vid Säbysjön.

Tornfalkshäckningar på Järvafältet under 2000-talet.

- 2000- 1 par inne på Barkarby flygfält.
- 2001- 1 par inne på Barkarby flygfält och 1 par söder om Hästa gård.
- 2002- 1 par inne på Barkarby flygfält.
- 2003- 1 par häckade sannolikt NV Barkarby flygfält.
- 2004- Häckningar nära Hästa gård, nära Hjulstakorset samt vid Skogvaktarkärret.
- 2005- Häckningar nära Hästa gård, nära Hjulstakorset samt vid Skogvaktarkärret.
- 2006- Häckningar NV Barkarby flygfält, nära Hjulstakorset, Skogvaktarkärret och nära Hästa gård.
- 2007- Häckningar NV Barkarby flygfält, nära Hjulstakorset och nära Hästa gård.
- 2008- 1 par häckade NV Barkarby flygfält.

RIKTIGT SEN SÄVSÅNGARE OBSERVERAD VID RAVALEN

På morgonen den 10/11 upptäckte **Hans Quiding** en födosökande sävsångare vid sydöstra delen av Ravalen. Fågeln höll till vid strandkanten och sågs på bara några få meters håll. Vid genomgång av sena observationer av sävsångare i rapportsystem "Svalan" finns endast en sävsångare i Sverige som är observerad senare än Ravalenfågeln.

Detta fynd gäller en sävsångare vid Herrestaviken i Strängnäs kommun observerad den 17/11 2007. Rapportören har skrivit in denna sävsångare med ett frågetecken. RRK för Södermanland har markerat obsen som "Kontrollerad av RRK". Eftersom rapportören försett sin observationen med ett frågetecken bör enligt min uppfattning detta fynd inte kunna godkännas. I så fall bör sävsångaren vid Ravalen, sedd den 10/11, utgöra ett nytt fenologiskt rekord för arten i Sverige.

PS: Man bör dock beakta att många observationer, framför allt gäller det äldre sådana, inte är inskrivna i "Svalan". Därför kan det finnas observationer av t ex sena sävsångare som inte redovisats i "Svalan". Så småningom får man väl tro, att allt fler gamla obsar skrivs in i "Svalan", så att detta system blir så komplett som möjligt.

FLERA MYCKET SENA HÖST-OBSAR PÅ JÄRVAFÄLTET

Fiskgjuse	23/10 (Säbysjön).
Tofsvipa	17/11 (Säby strandäng)
Gulärta	9/10 (30-meterskärret).
Gransångare	30/10 (30-meterskärret).
Lappspurv	7/11 (Barkarbyfältet).

ÄR EPOKEN MED HÖSTSAMLING AV BRUNÄNDER SLUT?

Även denna höst rastade färre brunänder vid Säbysjön än vad vi tidigare varit bortskämda med. Detta innebär att den negativa trenden från ifjol fortsätter. Under höstarna 2010 och 2011 rastade som mest endast 69 respektive 34 st brunänder samtidigt vid Säbysjön.

De imponerande stora höstsamlingarna av brunänder vid Säbysjön startade ungefär 1990 och just detta år räknades 170 st rastande brunänder vid sjön.

Under åren 1990-2009 rastade mellan ca 90 och som allra mest 520 st (1995) brunänder vid Säbysjön. Dock med undantag för år 2003 då bara 45 st brunänder besökte sjön.

Vid Översjön rastade ca 350 brunänder höstarna 1995 och -96, 103 st hösten 1997 och 222 st hösten 2008.

Vid Ravalen rastade 75 st hösten 2007.

Det upplevs som troligt att epoken med stora höstsamlingar med brunänder vid norra Järvafältets sjöar är slut. Orsaken till detta är naturligtvis svår att exakt ange, men mest troligt beror det på en försämring av näringstillgången i de aktuella sjöarna.

En annan orsak kan möjligen vara att änderna inte gillar den under hösten numera nästan dagliga närvaron av havsörnar vid områdets sjöar.

Under de senaste höstarna har man vid sjön

Täkern räknat in över 20 000 brunänder och därför är det naturligtvis mycket möjligt, att de brunänder som tidigare besökt våra sjöar, i stället valt att söka sig till denna sjö.

BRA ÅRSLISTA 2011

Antalet observerade arter på norra Järvafältet under 2011 är redan riktigt stort.

När detta skrivs (20/11) har 192 arter observerats i det aktuella området, vilket betyder att gällande årsrekord för norra Järvafältet tangerats.

Rekordantalet 192 arter observerades även åren 2000 och 2005.

Vilka arter finns då kvar som kan öka på årets antal?

När detta skrivs har t ex ingen bergand, hökuggla, tallbit observerats på norra delen av Järvafältet, så än finns det en liten chans att sätta ett nytt årsrekord på norra Järvafältet.

På södra Järvafältet har 152 arter observerats t o m mitten av november, vilket bör vara nytt årsrekord för detta område. Nya rekord ingår givetvis i JOKs jubileumsfirande.

ÖVER 200 JÄRVAKRYSS

Enligt rapportering i "Svalan" har 22 JOKare observerat minst 200 arter på norra delen av Järvafältet.

Vid Hjalstaviken är det 20 skådare som observerat minst 200 arter och vid Angarnsjöängen har 7 st observerat över 200. (Avläst i "Svalan" 2011.11.20).

SKÅDARLIGAN

Tre JOKare har i år skådat som aldrig någonsin förr och detta inte bara på Järvafältet. De har dessutom försökt hinna med att skåda allt i raritetsväg, som upptäckts i hela landet. Man har, vad man numera brukar säga, satsat på ett "Big Year".

I årets Sverigetopp (Svalans skådarliga) ligger för närvarande (2011.11.20) följande tre JOKare:

1. Björn Lindkvist	324 arter
2. Percy Fredriksson	314 arter
3. Anders Sennmalm	310 arter

KRYSSFÖRDELNINGSTOPPEN

Följande tre fåglar (individer) är de som kryssats mest av Club300-medlemmar:

1. Gulbrynad sparv (Järvafältet 2009)	926 kryssare -2011.11.20	(900 april 2010)
2. Orientvadarsvala (Falsterbo 2001)	898 kryssare -2011.11.20	(890 april 2010)
3. Dvärgspov (Öland 2005)	856 kryssare -2011.11.20	(844 april 2010)

Den gulbrynade sparven är således fortfarande den fågelindivid som kryssats av flest Club300-medlemmar. Bruntrasten vid Låssa hade kryssats av 495 C300-medlemmar t o m den 20/11.

SVENSK RINGMÄRKNING FYLLER 100 ÅR

För 100 år sedan ringmärktes den första fågeln i Sverige. Sedan dess har ca tolv miljoner fåglar märkts och av dessa har man har fått ca 160 000 återfynd.

Under de senaste åren har det märkts ungefär 300 000 fåglar per år. Hälften av dessa ringmärktes på de s k stora fågelstationerna.

JOK har utfört ringmärkning på Järvafältet och detta framför allt under 1960-talet. I gamla JOK-blad från den tidpunkten kan man läsa att ringmärkning med nät utfördes vid Råstasjön, Säbysjön, Hästa träsk och Kålkärret.

Under åren 1961-62 ringmärkte JOKare totalt 851 fåglar.

Några återfynd av Järvafältsmärkta fåglar: lövsångare ringmärkt vid Råstasjön 1967 – funnen död i Katanga 1969, sävsparv ringmärkt vid Råstasjön 1966 – funnen död i Frankrike 1968, tornfalk ringmärkt som bounce vid Hästa träsk 1962 – skjuten i Spanien 1963, bivråk ringmärkt som bounce vid Säbysjön 1965 – funnen död i Italien 1965.

Den ringmärkning som under senare tid genomförts på Järvafältet har gällt rovfåglar och då är det Tommy och Anders Eriksson som ringmärkt ungar i bon hos bivråk, brun kärnhök, duvhök, sparvhök och tornfalk.

FISKGJUSE PÅ VÄG SÖDERUT TROGEN RASTPLATS I FRANKRIKE

(Citerat från Naturhistoriska Riksmuseet)

En fiskgjuse märkt som bounce 2005 i Uppland har för andra hösten i rad observerats i Le Morbihan i Frankrike. I år lästes ringnumret av den 9 september från ett gömsle medan fiskgjusen åt på en fisk. I fjol avlästes ringnumret av samma rapportör den 11 september. Le Morbihan är en stor skyddad vik med många öar belägen söder om Vannes i Bretagne.

Fiskgjusar flyttar på bred front ner genom Europa till övervintringsområdena i västra Afrika och verkar vara trogna några individuella rastplatser längs vägen som de återvänder till varje år, vilket detta återfynd stöder. Vägen mellan rastplatserna kan dock variera mellan åren bland annat beroende på väderförhållanden.

ORTSTROGNA LADUSVALOR

(Citerat från SOF:s hemsida 2011.10.06)

Många fåglar är mycket hemkära, eller ortstrogna som det heter på biologspråk. De återvänder år efter år till samma häckningsplats, ofta liktydigt med den plats där de själva växte upp.

Hos vissa arter är hannarna mest ortstrogna, hos andra är det honorna. I några fall är både hannen och honan ortstrogna.

Denna bindning vid hemorten är ibland så stark att den uppenbarligen inte låter sig rubbas - även om fåglarna "tvångsförflyttas" åtskilliga mil bort. Det fick man i somras erfara i Skælskør på sydvästra Själland i Danmark.

Där ansåg man sig ha problem med ladusvalor som visat intresse för att häcka i en stor hall där

det producerades matvaror. Därför fångade man in, ringmärkte och sände iväg 22 svalor (efter att vederbörliga tillstånd inhämtats).

Fåglarna transporterades till Himmerland på norra Jylland, drygt 200 km mot nordväst. Fem dagar senare var sex av de ringmärkta fåglarna tillbaka i hallen i Skælskør, och ytterligare nio kom tillbaka de följande veckorna. Minst 15 av de 22 ringmärkta ladusvalorna återvände således efter deras ofrivilliga deportering till norra Jylland. Hur det gick med årets häckning förtäljer inte historien som kommer från den danska Ringmärkningscentralen.

PRESS-STOPP - SLAGUGGLA VID RÅSTASJÖN 21/11

Den 21/11 upptäckte Ari Määttä en slaguggla norr om Råstasjön. (Järvafältets 3:e slaguggla).

Tidigare observationer av slagugglor på Järvafältet:

2006.11.30-12.09: 1 ex. observerades på flera platser som t ex. Tånglöt, Hägerstalund, söder om Säbysjön samt vid 30-meterskärret.

2009.01.12: 1 ex. nära Hästa gård.

JÄRVAFÄLTSRARITETER

SEPTEMBER - MITTEN AV NOVEMBER

Bläsgås

Sträckande bläsgås observerades under hösten vid följande två tillfällen.

23/9 1 ex. sträckte över Fornborgsberget och 30-meterskärret.

26/9 2 ex. sträckte över 30-meterskärret.

Spetsbergsgås

Under hösten gjordes endast ett fynd av spetsbergsgås och detta då 1 ex. sträckte över Säbysjön den 22/8.

Under våren sågs en grupp med 5 st spetsbergsgäss sträcka över Fornborgsberget den 5/4.

Prutgås

En grupp med ca 40 st prutgäss sträckte över Angarnsjöängen den 24/9. Dessa prutgäss sträckte i riktning sydväst och upptäcktes 20-30 minuter senare då gruppen passerade norr om Fornborgsberget och Säbysjön.

Svärta

Den 20/11 sträckte en grupp med 12 st svärter över 30-meterskärret.

Utgör 3:e fyndet av arten på Järvafältet.

Pilgrimsfalk

Under hösten observerades totalt 9 st sträckande pilgrimsfalkar över Järvafältet.

Kustpipare

Den 22/9 observerades 2 st kustpipare sträckande över Järvafältet - en över 30-meterskärret och en över Akalla.

Kärrsnäppa

Den 20/9 sträckte en grupp med 4 st kärrsnäppor över Fornborgsberget.

Dvärgbeckasin

Totalt upptäcktes 4 st rastande dvärgbeckasiner på Säby strandäng och vid 30-meterskärret.

Sparvuggla

Mellan Barkarby kyrkby och Tallebo upptäcktes en skadad sparvuggla sittande på marken den 11/9. Läs mer om detta något udda fynd på annan plats i detta JOK-blad.

Vid Fornborgsberget rastade en, och av småfåglar ivrigt uppvaktande, sparvuggla den 11/10.

Den 14/11 upptäcktes en sparvuggla nära Hägerstalund och den 15/11 en vid Älgkärrstippen.

Jorduggla

En jorduggla sträckte över 30-meterskärret den 1/10. Utgör årets hittills enda fynd av arten.

Forsärla

Den 25/9 sträckte en forsärla över 30-meterskärret.

Utgör årets enda fynd av arten och sannolikt hittills den enda höstobservationen av forsärla på Järvafältet.

Rödstrupig piplärka

Under perioden 29/8-5/10 observerades ca 10 st rödstrupiga piplärkor, samtliga vid norra delen av Järvafältet.

Mindre flugsnappare

En mindre flugsnappare rastade på Fornborgsberget den 24/9. Höstobservationer av denna art är mycket sällsynta på Järvafältet.

Nötkråka

Liksom under år 2010 har endast ett mycket begränsat antal observationer gjorts av nötkräkor på Järvafältet. Se även sida 10.

Vinterhämppling

Årets hittills enda vinterhämpplingar rastade den 5-6/11 med som mest 40 ex. på Barkarbyfältet.

Snösiska

Den 10/11 observerades 2 st snösiskor i en gråsiskeflock vid Ravalen. Vid Råstasjön sågs en snösiska den 17+19/11.

Bändelkorsnäbb

Under höstens inledning noterades en invasion av bändelkorsnäbbar i stora delar av landet, men tyvärr fick vi inte uppleva så särskilt mycket av denna på Järvafältet.

Den 5/9 observerades 2 st bändelkorsnäbbar vid Fornborgsberget.

Den 22/10 rastade en bändelkorsnäbb i granar väster om Lötsjön. Även den 28-30/10 provianterade bändelkorsnäbbar (en hane och 3 st honfärgade) väster om Lötsjön.

Även den 9/11, 12/11 och 13/11 sågs bändelkorsnäbbar åter på samma lokal vid Lötsjön. Den 1/11 sträckte en bändelkorsnäbb över Ravalen.

Större korsnäbb

Den 13/9 sågs en större korsnäbb vid Fornborgsberget och den 5/10 sågs ytterligare 5 st på samma lokal.

Videsparv

Den 22/9 sträckte en videsparv över 30-meterskärret. Utgör årets enda fynd av arten.

ROVFÅGELSTRÄCKET HÖSTEN 2011 (Fram till den 20/11)

Även denna höst bevakades i princip dagligen det rovfågelsträck som passerade över norra Järvafältet och detta framför allt från obsplats 30-meterskärret. I sammanställningen över höstens rovfågelsträck, som redovisas nedan, ingår även observationer från bl a Fornborgsberget och Ålgkärrstippen.

Rovfågelsträcket var denna höst bättre än normalt och för blå kärrhök noterades nytt rekord med 72 st. Antalet sträckande ungfåglar för bivråk och fjällvråk var glädjande många.

Höstens redovisning av rovfågelsträcket vid norra Järvafältet avslutas med en sammanställning över antalet sträckande rovfåglar över detta område under de senaste 10 åren.

Bivråk

Häckningsresultatet för arten ser ut att generellt ha varit bra i år och ovanligt många unga bivråkar (15-20 st) sågs sträcka över Järvafältet.

Blå kärrhök

Under hösten (6/9-20/11) observerades 72 st sträckande blå kärrhök över norra Järvafältet, vilket utgör det **högsta antal** av höststräckande blå kärrhök som noterats för området.

De flesta som vanligt ungfåglar/honfärgade, endast 5 st var adulta hanar.

Bästa sträckdag för blå kärrhök var den 30/9 då 5 st sågs passera Fornborgsberget och 30-meterskärret.

Sparvhök

Totalt sträckte under hösten (29/8-31/10) 625 st sparvhök över området.

Ormvråk

Under hösten (24/8-5/11) räknades 934 st ormvråkar in från obsplatserna på norra Järvafältet, vilket utgör det näst högsta antalet under 2000-talet.

Fjällvråk

Under hösten (24/9-17/11) sträckte 108 st fjällvråk över norra Järvafältet.

Bland dessa sågs flera ungfåglar än normalt, vilket säkert var resultatet på ett lyckat häckningsresultat för arten orsakat av att det antligen blev ett skrämmelår i vår fjällvärld.

Kungsörn

Tyvärr har vi denna höst hittills inte fått se någon kungsörn på Järvafältet.

Under åren 2009-2011 har vi totalt observerat endast en enda kungsörn i samband med höststräcket av rovfåglar.

Tornfalk

Arten tycks ha lyckats bra med häckningen år 2011 och över norra Järvafältet sträckte ca 25 st tornfalkar, vilket är flera än normalt.

Stenfalk

Under perioden 15/9-12/10 sågs 13 st stenfalkar sträcka över norra Järvafältet.

Pilgrimsfalk

Under hösten 2011 observerades totalt 9 st pilgrimsfalkar sträcka över norra delen av Järvafältet.

Höstens sista observation för:

Bivråk	26/9
Brun kärrhök	23/9
Fiskgjuse	23/10
Lärkfalk	26/9

Rovfågelsträcket över norra Järvafältet under höstarna 2002-2011

Art	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Blå kärrhök	12	30	33	60	63	48	67	38	36	72
Sparvhök	-	-	-	750	575	542	750	428	396	625
Ormvråk	-	-	ca 500	755	770	635	1111	492	809	934
Fjällvråk	40	45	52	115	75	85	100	45	128	108
Kungsörn	1	9	4	5	2	0	8	0	1	0
Stenfalk	3	6	9	30	16	19	17	11	6	13
Pilgrimsfalk	2	2	7	18	10	5	3	7	9	9

JOKs exkursion till Skåne och Västkusten 8-12 september 2011

Deltagare: Anders Sennmalm (ledare), Ragnar Lagerkvist, Gunnar Siljestränd, Bengt Lindberg, Jukka Markkanen, Hans Schwartz, Kjell Sahlberg och Lars Hedegran.

Vi var åtta förväntansfulla JOKare som rullade söderut. Första stoppet gjordes vid Linköping, närmare bestämt Sättunaviken som gav en bra start på artlistan med arter som rödstrupig pip-lärka, årta och fyra arter falk. Dagen därpå startade vi som brukligt i Varbergsområdet. Morgonens sträckskådning vid Gubbanåsan resulterade bland annat i en liten prutgås-flock, samt en sträckande och två stationära pilgrims-falkar. De sistnämnda jagade en olycklig kärrsnäppa som mötte sitt öde. Getterön kryllade som alltid av fågel. Roligast där var nog tre rödspovar. Obligatoriska arten pilgrimsfalk representerades av tre exemplar.

Efter en fåfång turné på slätterna öster om Varberg på jakt efter brunglada och stäpphök avverkades Galtabäck utan att lämna varaktiga minnen. Morups Tånge uppvisade trots högt vattenstånd ett hyggligt vadarspektrum med en sandlöpare på topp, men lokalen kan bättre. Dagen avslutades vid Rönnen längst in i Skålderviken där blott väntade arter vankades.

Lördagens morgon och förmiddag tillbringades på Nabben, Falsterbo. Där är det alltid mycket fågel i rörelse, så även denna dag. De flitiga sträckräknarna bokförde exempelvis knappt 1000 sträckande sparvhökar, en utopisk siffra för oss i 08-området. Största behållningen var tre sträckande stäpphökar, varav en kom riktigt fint. På förmiddagen kom uppgifter om att en näpen ung mindre flugsnappare skulle visas upp av ringmärkarna vid fyren, och exkursionsledaren kunde inte motstå frestelsen att bli av med detta skamkryss på Skånelistan.

På grund av att det i Sydskåne troligen fanns såväl ormörn som skrikörn av båda arterna, var örnsuget extra stort bland exkursionsdeltagarna, och vi hoppades in i det längsta på att det skulle bli lämpligt sträckväder, men det verkade utebli. För att klamma oss fast i Falsterbotrakten gjorde vi ett stopp vid inre Foteviken där vi noterade en rödstrupig pip-lärka samt en blåsgås som tydligen översomrat där. Till sist gav vi upp och drog mot Börringe-Näsbyholmsområdet där örnar brukar kunna anrikas. Redan mellan Höllviken och Vellinge stod en vit stork på en åker. Vid Börringesjön hjälpte vi Skövde Fågelklubb genom att hitta två bruna glador. De återgäldade detta någon timme senare genom att göra oss

uppmärksamma på en bändelkorsnäbb i ett lärkbestånd öster om Havgårdssjön. Men örnarna gäckade oss. Ja förutom havsörn då förstås, men det var ju inte det vi suktade efter.

Under söndagen rörde vi oss längre österut i Skåne. Vi inledde med att försöka gästa ringmärkarna vid Bingsmarken, men tyvärr uppskattade de inte alls att åtta oanmälda personer ville titta på, så vi fick snopet åka därifrån. Efter ett småtrevligt stopp vid Abbekås gjorde vi ett längre uppehåll vid Kabusa för att titta på en sen ängshökshäckning. Den ena ungfågeln var kvar och jagade runt i området. Nästa anhalt blev ett traditionsenligt besök i Fyledalen där ett kungsörnspar samt deras mycket talföra ungfågel visade sig fint. Här hörde vi också lövgrodor, vilket var nytt för de flesta av oss. Sedan drog vi hoppfullt mot Börringeområdet igen, men ej heller denna dag ville de rara örnarna visa sig. Vi avslutade med översvämmade Vombsjöns ängar där mycket änder och brushanar uppehöll sig. Just som vi skulle återvända till bilen upptäckte undertecknad en stäpphök som jagade norr om Kävlungeån. Vi larmade ut den och följde den under en timme. Den var sedan kvar i området i några dagar.

Måndagen inleddes vid Nabben. En sträckande rödstrupig pip-lärka blev roligaste småfågeln. Häftigast var en imponerande och biffig gammal pilgrimsfalkshona som skrämde slag på allt vid sin ankomst. En stund senare gjorde hon en lyckad överraskningsattack och knep en trolig myrspov som stod mellan två storspovar, utan att en enda fågel lyfte. Av okänd anledning ratades strax detta byte. Efter ytterligare en halvtimme gjorde hon ett nytt jaktförsök då hon efter tumult snappade en trolig bläsand från ytan. Denna åt hon i alla fall av. Så nu vet vi att änder smakar bättre än spovar – kunskap som vi sannolikt aldrig kommer att få praktisk nytta av.

Även denna dag uteblev rovfågelvädret vid Falsterbo, så vi drog upp mot Börringeområdet för att ge de rara örnarna en sista chans. Dessa svek på nytt, men en hastigt förbiflygande stäpphök var ett litet tröstpris, synd att den hade så bråttom.

Vi kryddade hemfärden med en ägretthäger vid lilla trevliga Södergårdsviken i norra delen av sjön Flåren någon mil SO om Värnamo. Hägern

var väl exponerad och syntes redan inifrån bilen.

Då årets exkursion summerades kunde vi konstatera att vi uppnått 143 arter, vilket får anses vara hyggligt, inte minst med tanke på all tid vi spenderade på att leta örn.

Sedan år 2000 har denna exkursion nu sammanlagt noterat 223 arter.

Årets nytillskott blev blåsgås, prutgås och mindre flugsnappare.

Anders Sennmalm

Öland 20-23 oktober 2011

Deltagare: Per Edenius, Hans Elleby, Nils-Erik Evers, Stig Holmstedt (ledare), Jukka Markkanen, Kjell Sahlberg, Ulf Svahn och Kjell Söderqvist.

20/10. Dagen innan hade det dykt upp såväl blåstjärt som alkekung på ön och gruppens o-avisliga krav var helt naturligt att få börja med dessa. Blåstjärten hade hittats i tallskogen vid Sandviks f.d. campingplats och här började vi därför på morgonen. På plats fanns redan några håglösa skådare som förgäves spanade mot det glesa buskområde där fågeln senast setts. Vi själva började ganska snart leta i omgivningarna och alldeles i kanten av det öppna området, där själva campingplatsen legat, stötte vi en rödhalkelik fågel ur en buske som strax skulle visa sig vara den eftersökta *blåstjärten*, en honfärgad sådan. Sedan vi larmat ut den dröjde det inte länge förrän åtskilliga skådare anlände till platsen. Själva kunde vi, efter flera bra obsar, dra oss vidare norrut mot den hägrande alkekungen i Färjestadens hamn. Strax norr om Kastlösa gick ett stort antal gäss invid vägen och vi kunde konstatera att det rörde sig om inte färre än fyra arter – ca 200 *vitkindade*. 100 *sädgäss*, 50 *grågäss* samt minst en *spetsbergsgås*. Av sädgässen var flera av tundrarasen *rossicus*.

I Färjestadens hamn delade vi upp oss för att snabbare kunna hitta *alkekungen*. Det dröjde inte länge förrän det gäng som gick ut på den södra piren hade hittat den, där den låg och dök flitigt kring några pontonbryggor.

Södra udden blev nu ett logiskt nästa etappmål och här fick vi bl.a. avnjuta en adult *kaspisk trut*. Dessförinnan hade den ena bilen gjort ett kortstopp vid grunderna av de nedrivna fabriksbyggnaderna i Grönhögen. Sällan har *svarta rödstjärtar*, nu minst tre ex, upptäckts så snabbt.

21/10. Denna morgon började vi på traditionellt sätt nere på Södra udden. Här syntes en *blåhök-hanne* och en *stenfalk*, men det intressantaste var nog den unga *tretåiga mås*, som låg innanför Västrevet. En vandring från Södra lunden, där *varfågel* och *gransångare* noterades, ut över Schäferiängarna upp till Norrvik stod sedan på programmet.

I Norrvik hann vi titta på tre *dvärgmåsar* och tre *större strandpipare* innan ett larm om en *rödhalsad gås* som just lyft från trakten av Össby fick oss att ivrigt rikta blickarna mot norr. Snart kom en stor flock om flera hundra *vitkindade gäss* inflygande från det hållet och mitt i myllret hittade vi så den rödhalsade. Flocken gick ned norr om andfänget och här skyntade vi också den rödhalsade några gånger, men på stort håll. Vi förflyttade oss därför till norra lundtoronet, varifrån vi kunde se fågeln betydligt bättre.

22/10. Vid Södra udden inledde vi med två adulta *kaspiska trutar* och en juvenil på Västrevet samt *skedand*, *bergand* och *salskrake* i viken innanför.

Nästa anhalt blev Västerstadsviken som bl.a. gav en *blåhökhona*, en adult *brushane*, två *gluttsnäppor* och två *myrspovar*.

Vi gjorde sedan ett ryck ända upp till Kappeludden. Viken i söder hyste svanar av alla tre arterna, bl.a. sju *mindre sångsvanar*. Ytterligare fyra ex. av denna art sågs senare norr om fyren. En lång vandring mot nordväst till den stora talldungen blev dock totalt händelsefattig. På tillbakavägen fick vi bråttom eftersom en *kungsfågelsångare* hade larmats ut från Skjutbanedungen söder om Gräsgårds kyrka. Den fick vi till sist se som hastigast i skymningen.

23/10. På Södra udden fogades *sjöorre* och *tordmule* till artlistan.

Största begivenheten här var dock att man på Fågel Blå, som idag skulle stänga för säsongen, kunde få köpa kaffe + *stor råkmacka* för det facila priset av 50 kronor. Och räkfrossan blev ett värdigt slut på ännu en lyckad JOK-tur till Öland, fågelskådarnas Shangri-La. Totalt noterade vi 108 arter och de flesta fick ett eller flera kryss.

Stig Holmstedt

Det ryktas att.....

när Lina Jansson och Peter Nilsson inledde höstens innekvällar körde man bildvisningen i så hårt tempo att man höll på att knäcka bildprojektorn. För att överleva lade projektorn på eget bevåg in s k konstpauser varje kvart genom att helt enkelt släcka sin lampa. När lampan svalkat sig, och projektorn pustat ut, kunde visningen av Indienbilder återupptas.

PS: Linas och Peters tålmod imponerade.

"Matte" Weiland börjat kombinera skådning med fiske och då passar han givetvis på att utnyttja en del av den skådarutrustning, som han alltid bär med sig, till fiskeverktyg.

Undertecknad har fram till nu aldrig hört talas om att någon lyckats håva in fisk med sitt okularskydd, men enligt "Matte" går det alldeles utmärkt att använda detta vid framför allt insjöfiske. Det är bara att kasta ut okularskyddet lämpligt långt ut i Ravalen, så samlas mörtar i detta, och sedan är det bara till att håva upp. Om du kontaktar mästerkocken "Matte", bjuder han säkert på ett recept som förvandlar mört till en riktig delikatess.

PS: Med god sås går det mesta att äta, kanske t o m mört.

under en de allra vackraste septemberlördagarna saknades Lasse Imby vid 30-meterskärret.

Så småningom avslöjades att han var hemma i bostaden och skådade och detta förmodligen för att han liksom lite i smyg deltog i den då aktuella lördagens Riks-Mästerskap i tomtskådning. Men skulle Lasse verkligen kunna ge en känd fyrägare på Öland en match? Som representant för JOK krävde vi att han åtminstone skulle överträffa sig själv, men skulle detta räcka? För att uppleva havsutsikt och kunna kryssa havsfåglar från Lasses balkong i Hässelby, räcker det inte med att stå på tå. Inte ens en stege, lika hög som Eiffeltornet, skulle förbättra Lasses havsfågellista särskilt mycket.

Lena Radler flyttat till det s k Plantagenområdet och blivit granne med "Helge Gul".

Från den nya bostaden kan hon hålla koll på alla fåglar som rastar och sträcker vid det gamla flygfältet, åtminstone fram till dess att ett antal elaka hus förväntas ställa sig i vägen och förstöra hennes utsikt. Efter flytten till Järvafältet kan vi nog räkna med att Lena gör raketkarriär på Norra Järvafältslistan.

Eva Ekman Eriksson har drabbats av en envist blinkande sänglampa i sitt nya sommarhus på Öland, och trots att denna sänglampa heter "Länge Jan" kan den inte köpas på närmaste IKEA-möbelvaruhus. Inte ens i byggsats.

Karin Callmer håller på att sätta nytt världsrekord i den lite udda tävlingsgrenen "Tappa bort mössor på Järvafältet". Därför vågar vi påstå att om du hittar en mössa ute på fältet, så är det nästan säkert Karins.

På grund av Karins handlande har "Svenska Ordspråksakademien" känt sig tvingade till att skriva om ett gammalt välkänt ordspråk.

Den nya ordalydelsen: *Bättre en mössa på skallen än tio i skogen.*

tidpunkten för när Ulf Franzén skall börja dagens skådande är beroende på hur svårt morgontidningens korsord är. Är krysset lätt kommer "Uffe" tidigt iväg, är krysset svårt blir det en sen start på dagens kryssande.

Vännen av ordning, som tycker att Uffe skall ägna mer tid åt morgonskådning, förväntas att inom kort kontakta korsordskonstruktören och be denne om att bara tillverka lätta korsord.

man på TV kan se program som "Den arge kocken", "Den arge snickar'n" o s v, men lyckligtvis har det än så länge inte dykt upp något program om "Den arge skådaren". Om det skulle bli aktuellt med ett sådant program, så kan man definitivt inte räkna med att hitta någon lämplig person för huvudrollen på Järvafältet, för här finns ju bara snälla skådare.

Anne Thorsell, förutom att hon är en skicklig illustratör/tecknare, också gärna kryssar fåglar. Nu "plockar" Anne inte bara åt sig kryss, hon bjuder också på kryss genom att hon tillverkar korsord under rubriken "Ett kryss med smak av fågel" åt SOF:s tidning "Fågelvännen".

när Tommy Carlsson fick en resekompis med sig på bussen till jobbet, via Roslagstulls djursjukhus, valde han att stoppa ner denna i en kartong. Smart för på så vis slapp Tommy betala SL-biljett för sin nyvunna kompis.

Vännen av ordning är givetvis en aning orolig över Tommys tilltag, men hoppas på att SL har överseende med detta, i synnerhet som resekompisen var en sparvuggla som mådde så dåligt att den inte ens orkade ta sig en liten flygtur.

SOF:s medlemstidning "Vår Fågelvärld" påstår att Roland Jarvad under 1970-talet drog igång inventeringar på Öland samt Ölands Ornitologiska Förening (ÖOF). Till detta hade han hjälp av flera skådarekamrater, givetvis också JOKare. Det är nog många av oss i JOK som länge anat att Öland utgjort en förlängning av Järvafältet och att ÖOF utgjort en filial till JOK.

Classe Cronlunds nya favoritfärg är trastbrun.

PROGRAM FÖR JÄRVAFÄLTETS ORNITOLOGISKA KLUBB

Vintern – förhösten 2012

Järva-aktiviteter

Fågelvandringar

Bengt Sundbergs välkända fågelvandringar på Järvafältet ger en verkligt god bild av områdets rika fågelfauna. Dessa vandringar äger rum **söndagarna 29/1, 26/2, 25/3 och 29/4**. Samlingen sker vid **Naturskolan, Väsby gård kl 09.00**. Arrangemanget sker i samarbete med Sollentunakretsen av SNF.

11/2 (lördag) – Røjning på Säby strandäng.

JOKs årliga røjningar av vass och sly på Säby strandäng är sannolikt en bidragande orsak till att området, sedan restaureringen i mitten av 1990-talet, bibehållit sin höga klass som fågellokal.

Vassrøjningen utgör också en viktig social händelse, vilket bara detta gör att ditt deltagande borde vara en självklarhet!

Samling **lördagen den 11/2 kl 9.00** och alla som har lämpliga verktyg – liar, häcksaxar, sekatorer o s v – tar med dessa. För övriga ordnar föreningen redskapen.

Korv och saft serveras som vanligt gratis vid lunchpausen eller när arbetspasset avslutats. Mer info om denna viktiga naturvårdsinsats finns att läsa på annan plats i detta JOK-blad. Arbetsledare är Olle Bernard tel 08/580 37 257 eller 070/340 5883.

PS: Beträffande eventuella ”**Extra vassrøjningdagar**”, se annan plats i detta JOK-blad samt senare på JOKs hemsida.

5/5 (lördag) – Fågeltornskampen

I fjol startade Sveriges Ornitologiska Förening ”Fågeltornskampen” som utgör en tävling i fågeltornsskådning (arträkning) mot Finlands fågeltornsskådare.

I vårt grannland har denna form av skådartävling pågått i många år och där är den så populär att man verkar lyckas med att bemanna nästan alla Finländska fågeltorn.

JOK deltog år 2011 och då observerades 62 arter från Säbysjöns fågeltorn.

Vi toppade då med Upplands första tjockfot på Säby strandäng, vilket förmodas bli svårt att överträffa. I stället får vi väl inrikta oss på att försöka slå antalet fågeltornsorter från år 2011.

JOK medverkar i fågeltornskampen även år 2012 och detta genom att bemanna Säbysjöns fågeltorn från tidig morgon **lördagen den 5/5**.

6/5 (söndag) – Fågelskådningens dag

JOK och Sollentuna kommun celebrerar ”Fågelskådningens dag” genom att anordna en ca 2 timmar lång guidad fågelvandring **söndagen den 6/5** med start kl 08.00 från **Bögs gårds parkering**.

I likhet med tidigare år är det givetvis trevligt om klubbens medlemmar har möjlighet att förgylla guidningen. Din medverkan bidrar säkert till att ”Fågelskådningens dag” blir en trevlig och givande exkursion för förhoppningsvis många fågelintresserade besökare.

Chefsguide och samordnare vid ”Fågelskådningens dag” är Rikard Dahlén (tel: 626 77 69).

JOK ansvarar för serveringen på
Naturskolans kafé söndagarna 12/2 och 4/3.

Övriga exkursioner

8/1 - 2012 (söndag) - "Nyårsplock" (tidigare annonserad)

Sista dagen på trettondagshelgen frossar vi traditionellt på årskryss i Nyköpingstrakten, nu för trettonde året i rad. Området ligger tillräckligt långt söderut och erbjuder en mycket stor variation av biotoper så antalet arter har under flera tidigare expeditioner närmast sig 60. Och nu skall vi spränga 60-vallen, förutsatt att just **Du** kommer med och hjälper till! Anmälan till exkursionsledaren Stig Holmstedt, stig.holmstedt@gmail.com, senast måndagen den 3 januari. Meddela ditt mobilnummer samt om du kan ta med bil!

En kväll under vecka 12 - Ugglekväll i Uppland

En ny exkursion som ger möjlighet att se, eller kanske mer troligt, höra flera av våra ugglor. Vi åker en lämplig väderkväll under vecka 12 till berguv och spurvuggla innan vi åker vidare för att försöka få slaguggla och kanske den svåraste, pärluggla. Vi åkar i max tre personbilar och startar vid ca 16 - 17 på eftermiddagen och åker hemåt vid 23-tiden. Kostnad ca 100 kr per person. Intresseanmälan till anders.sennmalm@bredband.net Exkursionsledare Anders Sennmalm och Ulf Svahn.

23/5 (onsdag eftermiddag) - 27/5 (söndag kväll) – Öland

I den senare delen av maj ger Öland många tillfällen till spännande fågelmöten. Anmälan till Stig Holmstedt, stig.holmstedt@gmail.com, som sköter guidandet, senast måndagen den 23 april (men gärna tidigare eftersom antalet deltagare är begränsat till sju!) Färd i hyrd minibuss eller två egna bilar. Övernattningar i exkursionsledarens två hus i Mellstaby, 13 minuters bilfärd från Södra Udden. Självhushåll vad gäller frukostar och luncher (två kök finns), middagar på restaurang eller gemensamt i huset. Kostnad i grova drag 2000 kr för bilhyra/bilersättning, bensin och logi. Anmälningsavgiften, 400 kr, skall vara inne på JOKs plusgirokonto 58 01 32 – 9 senast en vecka efter anmälan, d.v.s. måndagen den 30 april.

27/5 (söndag) - Heldags skärgårdstur till Singö ytterskärgård

Vi åker med Christer Hegarts ombyggda transportkutter "Einar" till Norrsten, Stridsbådorna och Aborren. Vi kan garantera häckande tordmule, sillgrissla och även tobisgrissla. Andra arter som vi kan få se är havsörn, sjöorre, svärta, småskrake m. fl. Det är tredje gången vi kör denna tur och förra gången hade vi tur med svartnäbbad islom och bud på praktejder. Vi går iland på några av öarna för att kolla av småfåglarna. Kostnaden för båten är 400 kr per person som betalas in på JOKs plusgirokonto 58 01 32 – 9 senast en vecka efter anmälan till ulf.svahn@gmail.com senast 1 maj. Maxantalet är 10 personer. Vid dåligt väder ställs turen in.

6-10/9 (torsdag eftermiddag - måndag kväll) - Skåne-Västkusten

Mitt under högsäsongen för rovfågelsträck och havsfåglar åker JOK på sin klassiska hösttur till Skåne och Västkusten. Och om vädret inte lämpar sig för sådana höjdpunkter så finns det ändå en riklig mängd förstklassiga fågellokaler att välja bland. Särskilt i Skåne finns det lokaler som möjliggör god skådning nästan oavsett väder.

Detta är en tid då många flyttfåglar är i rörelse, så vi kommer att få se både stora fågelmängder och många olika arter.

Under exkursionen 2011 observerade vi 143 olika arter. Dessutom hoppas vi på att det ska kunna dyka upp rariteter – vid lämpligt larm åker vi!

Självklart vill du hänga med!

Anmäl dig till exkursionsledaren Anders Sennmalm, anders.sennmalm@bredband.net, senast den 6 augusti!

Vi åker i en minibuss och antalet deltagare är begränsat till 7 personer.

Luncherna äter vi i fält, men om kvällarna äter vi middag på restaurang och har artgenomgång.

Övernattning sker på vandrarhem eller liknande.

Kostnaden uppskattas till runt 2200 kr för bilhyra, bensin och övernattningsar.

Anmälningsavgiften, 400 kr, skall vara inbetald på JOKs plusgirokonto 58 01 32 – 9 senast en vecka efter sista anmälningsdagen, d v s måndagen den 13 augusti!

När egna bilar nyttjas på exkursionerna gäller följande:

Varje förare får 15 kr/mil som exkursionsdeltagarna (utom förarna) delar på. Normalt blir detta 5-6 kr/mil för varje deltagare, men det kan ibland bli lite mer om inte bilarna fylls på ett optimalt sätt.

#####

Obs! Allt deltagande i JOK:s exkursioner sker på egen risk. Notera också att ledarna arbetar på ideell basis.

INBETALNINGSKORT FÖR MEDLEMSAVGIFTEN ÅR 2012.

Glöm inte att skriva in namn och medlemsnummer, vilket även gäller för er som betalar in medlemsavgiften via internet.

 PlusGiro

Meddelande till betalningsmottagaren

Årsavgift

Namn: _____

Medlem nr: _____

Vid betalning på annat sätt var god ange ditt namn och medlemsnr.

Adressändring eller andra medlemsfrågor kontakta medlemsansvarig:
Clas Cronlund, 08 - 583 529 27, clas.cronlund@gmail.com

Meddelande kan inte lämnas på baksidan

INBETALNING/GIRERING A

Kod 1

Till PlusGirokonto

5 8 0 1 3 2 - 9

Betalningsmottagare (endast namn)

Järvafältets Ornitologiska Klubb

Avsändare (namn och postadress)

Svenska kronor

öre

Från PlusGiro-/personkonto (vid girering)

5 0 0 0

JOK:s innekvällar våren 2012

Innekvällarna äger rum på Naturskolan, Väsby gård och starttid är alltid 19.00.

Tisdagen 7 februari - Årsmöte följt av "Fågelåret 2011 på Järvafältet"

Efter sedvanliga årsmötesförhandlingar kommer vi att för fjärde året få en liten redovisning av det gångna året på Järvafältet.

Bildmaterialet står **JOKs många duktiga fotografer** för.

Bildsammanställare och värd för kvällen kommer att vara **Johan Wallin**.

Tisdagen 6 mars - "Syrien - från Alpseglare till Ökenpipare"

Följ med till ett okänt land, som fram tills nyligen varit svårtillgängligt för omvärlden, men som nu gläntar på en veritabel skattkista i form av både kulturhistorisk och ornitologisk rikedom. Med geografi från snöklädda berg till fertila floddalar samt beläget mellan Arabien och Medelhavet så har Syrien legat i händelsernas centrum i flera tusen år. Ovanför handelskaravaner och politiska idéer har fågelsträck strömmat fram och en skådarvecka under vår eller höst kan ge över 200 arter med ett fantastiskt utbud av spännande fåglar.

Ciceron för kvällen är **Tomas Haraldsson**, en stockholmsbaserad skådare som inte bara skådat mycket i området, utan också lett flera resor dit.

Innekvällarna äger rum på Naturskolan vid Väsby gård på norra Järvafältet med början kl 19.00.

Parkering vid Bögs gård, därefter en kilometers uppfriskande promenad.

Klubben bjuder på fika med dopp efter föredragen/bildvisningarna!

JOK-bladet 4/2011

Bidrag till detta JOK-blad har lämnats av Stig Holmstedt, Andes Sennmalm och Ulf Svahn.

Dessutom har ett antal mycket ivriga ryktesspridare lämnat värdefull info.

Bidrag, uppslag, idéer m m till kommande JOK-blad mottages tacksamt.